

ویژه

علوم قرآن و حدیث

- راههای تقریب مذاهب اسلامی و وحدت مسلمانان / محمد واعظ زاده خراسانی
- اعجاز تشریحی قرآن / دکتر سید مهدی صانعی
- پژوهشی درباره سلیم بن قیس هلالی / دکتر عبدالمهدی جلالی
- تأثیر نظم زبانی و نظم زمانی در ترجمه های قرآن کریم / دکتر شهره شامسوندی
- تبلور گویشهای عربی در قرات سبع / دکتر محمدرضا حاجی اسماعیلی
- حروف مقطعه از منظر قرآن شناسان غربی / دکتر سید کاظم طباطبائی
- فال بد زدن از دیدگاه قرآن و روایات / حمیده عبداللهی
- نگاه بلاغی مفسران به جمله های خبری در آیات قرآن / دکتر محمد فاضلی و محمد نگارش *

فهرست مندرجات

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۵	سرمقاله دکتر سید کاظم طباطبائی
۷	سالشمار زندگی استاد محمد واعظزاده خراسانی دکتر عباسعلی سلطانی
۱۱	زندگینامه استاد محمد واعظزاده خراسانی دکتر عباسعلی سلطانی
۱۹	راههای تقریب مذاهب اسلامی و وحدت مسلمانان استاد محمد واعظزاده خراسانی
۵۱	اعجاز تشریحی قرآن دکتر سید مهدی صانعی
۸۹	پژوهشی درباره سلیم بن قیس هلالی دکتر عبدالمهدی جلالی
۱۲۷	تأثیر نظم زبانی و نظم زمانی در ترجمه‌های قرآن کریم دکتر شهره شاهسوندی
۱۵۱	تبلور گویش‌های عربی در قراءات سبع دکتر محمدرضا حاجی اسماعیلی
۱۷۱	حروف مقطعه از منظر قرآن شناسان غربی دکتر سید کاظم طباطبائی
۱۸۳	فال بد زدن از دیدگاه قرآن و روایات حمیده عبداللهی علی بیک
۲۲۳	نگاه بلاغی مفسران به جمله‌های خبری در آیات قرآن دکتر محمد فاضلی و محمد نگارش
۲۴۹	خلاصه المقالات باللغة العربیة
۲۵۴	چکیده مقالات به زبان انگلیسی (Abstracts)

زندگینامه استاد محمد واعظزاده خراسانی

دکتر عباسعلی سلطانی

دانشکده الهیات، دانشگاه فردوسی مشهد

استاد محمد واعظزاده به سال ۱۳۰۴ خورشیدی در شهر مقدس مشهد و در خانواده‌ای که تا چندین پشت عالمان و واعظان دین بوده‌اند دیده به جهان گشود. دوره ابتدایی را در مکتبهای قدیمی، مدرسه معرفت و در محضر پدر بزرگوارش واعظ شهیر آقا حاج شیخ مهدی واعظ خراسانی گذراند. در سال ۱۳۱۸ خورشیدی به همراه پدر راهی نجف اشرف شد تا مبادی علوم دینی، ادبیات عرب و منطق را در آن شهر علم و تقوی بیاموزد. وی پس از کسب فیض از مولی الموحّدین علی (ع) و حوزه علمیه پر رونق آن روزگار نجف اشرف در سال ۱۳۲۱ به مشهد مقدس مراجعت کرد. پس از شهریور ۱۳۲۱ در حوزه علمیه مشهد مقدس - که پس از فاجعه مسجد گوهرشاد و تبعید علما و مدرسان اینک از پی فرار رضاخان دوباره تجدید حیات یافته بود - استاد، دوره شرح لمعه و قوانین الاصول را در محضر مرحوم حاج میرزا احمد مدرس یزدی فرا گرفت. رسائل شیخ را نزد مرحوم حاج شیخ کاظم دامغانی، المکاسب الحرمه را نزد مرحوم حاج شیخ غلامحسین بادکوبه‌ای (محامی)، سطح کفایه و مکاسب و نزدیک به یک دوره خارج اصول و تمام مباحث اجتهاد و تقلید کتاب عروة الوثقی

آن کتاب به قلم استاد واعظزاده به تحریر درآمد. استفاده از نظریات علمی و رجالی و اطلاعات وسیع آیه الله بروجردی و مشارکت در تألیفات و آثار رجالی ایشان موجب شد، استاد مورد توجه خاص آقای بروجردی قرار گیرد و چند نوبت، نوشته‌های استاد از درس آن مرحوم، مورد تشویق و تقدیر آن استاد اعظم واقع شود. افزون بر آنچه گفته شد، استاد در حوزه علمیه قم، حدود سه سال از درس اصول حضرت مرحوم آیه الله سید محمد حجت کوه کمره‌ای تبریزی و سه سال از درس اصول حضرت امام خمینی (ره) و درس فقه (خيارات بيع) مرحوم آیه الله سید صدر الدین صدر و نه سال از درس خارج *عروة الوثقی* محروم آیه الله سید محمدرضا گلپایگانی و یک سال از درس اصول مرحوم شیخ محمدعلی اراکی و درس خارج فقه آیه الله سید کاظم شریعتمداری، بهره‌ها برد.

در زمینه علوم عقلی نیز، الهیات شفای ابن سینا را در محضر مرحوم علامه سید محمد حسین طباطبائی تبریزی تلمذ کرد و بخشهایی از بحثهای فلسفی علامه را - که به نام اصول فلسفه و روش رئالیسم در چند جلد منتشر شده است - طی جلسات هفتگی در محضر آن اسوه علم و اخلاق فرا گرفت.

استاد مکرم، به رسم طلاب فاضل در حوزه‌های علمیه، از آغاز تحصیلات حوزوی به تدریس کتابهای درسی حوزه پرداخت. کتابهای چون: *الهیجة المرضیه فی شرح الالافیة* مشهور به کتاب سیوطی، *شرح نظام معنی*، *حاشیه ملا عبدالله*، *مطول*، *شرح لمعه*، *معالم الاصول*، *فرائد الاصول*، *مکاسب*، *کفایة الاصول*، *شرح منظومه* و *شرح تجرید* را می‌توان کتابهایی دانست که استاد ما به تشنگان دانش، آموخته است.

معظم له در طول تحصیل و تدریس مشمول عنایتهای بسیاری از شخصیتهای علمی قرار گرفته و از اساتید مبرز حوزه‌های علمیه اجازه‌های روایتی و اجتهاد اخذ کرد. از آن جمله: اجازه اجتهاد از مرحوم علامه سید محمد حسین طباطبائی، اجازه شفاهی یا کتبی حدیث از مرحوم آیه الله بروجردی و شیخ آقا بزرگ تهرانی (صاحب

و کتاب طهارت را در درس خارج مرحوم حاج شیخ هاشم مدرس قزوینی آموخت. یک دوره خارج اصول را نزد مرحوم حاج شیخ مجتبی قزوینی و بخشی از خارج جلد اول کفای را را در حوزه درسی آقای حاج میرزا احمد آقا زاده آخوند خراسانی فرا گرفت و مدتی نیز درس اصول مرحوم آیه الله یونس اردبیلی شرکت کرد.

در زمینه علوم عقلی نیز شرح منظومه حاج ملاهادی سبزواری را نزد مرحوم شیخ سید الله ایسی و قسمتی از الهیات *اسفار و شرح هله* به میدی آخوند ملا صدرا و تمام قسمت فلسفه *اشارات* ابن سینا به اضافه یک دوره معارف و اعتقادات را به تفصیل نزد مرحوم حاج شیخ مجتبی قزوینی فرا گرفت. علاوه بر آنچه گفته شد، یک دوره معارف را هم نزد مرحوم میرزا مهدی اصفهانی به سبک و سلیقه مخصوص آن مرحوم تحصیل کرد. استاد، حضور اندیشمندان بزرگی همچون مرحوم میرزا مهدی آشتیانی را در شهر مشهد غنیمت شمرده و مباحثی از اصول را نزد آن فیلسوف شرق تلمذ کرد.

استاد، در سال ۱۳۲۸ به قصد تکمیل آموزه‌های علمی به حوزه علمیه قم مهاجرت کرد و مدت یازده سال از استادان معروف این حوزه کسب فیض کرد. عظمت علمی و شکوه حوزه درس مرحوم آیه الله العظمی حاج آقا حسین طباطبائی بروجردی موجب شد که استاد در تمام این مدت در دروسهای فقه و اصول و رجال ایشان شرکت کند و در ثبت و ضبط تقریرات آن استاد اعظم اهتمام ورزد. افزون بر دروسهای عمومی، از توفیق ملازمت مخصوص آن بزرگوار و بهره‌جویی از آرای علمی وی برخوردار شود. در سال ۱۳۳۳ بنا به تمایل و دعوت آن فقیه ژرف اندیش، استاد و جمعی دیگر از فضلا به منظور رفع نواقص کتابهای حدیث و مدارک فقه شیعه، زیر نظر آن مرحوم به تدوین کتاب مهم و بی‌سابقه‌ای نظیر *وسائل الشیعه* همت گماشتند. این پژوهش سترگ که جامع *الاحادیث الفقهیه للشیعة الامامیة* نام گرفت، حدود هفت سال ادامه داشت.

در نتیجه آن پژوهش چندین مجلد ضخیم با اسلوبی بدیع حاوی تمام احادیث احکام، تألیف و آماده طبع شد که بسیاری از حواشی و توضیحات و بخشی از مقدمه